

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY VI

I PÓŁROCZE

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA
CZŁOWIEK CIEKAWY ŚWIATA			
<p>uczeń pamięta:</p> <p><i>pojęcie:</i> odrodzenie</p> <p>datę: 1492 r.</p> <p>postacie: Krzysztof Kolumb, Leonardo da Vinci, Michał Anioł Buonarroti</p> <p>uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyczyny podejmowania dalekich podróży • że sztuka renesansu nawiązywała do antyku <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie kontynent odkryty przez Krzysztofa Kolumba • zaznaczyć na taśmie czasu datę wyprawy Krzysztofa Kolumba, • wskazać na mapie Włochy • zaznaczyć na taśmie czasu okres epoki renesansu 	<p>uczeń pamięta:</p> <p><i>pojęcia:</i> busola, renesans</p> <p>daty: 1492, 1519–1522,</p> <p>postacie: Ferdynand Magellan, Amerigo Vespucci,</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- zaznaczyć na taśmie czasu datę wyprawy Ferdynanda Magellana</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: karawela,</p> <p>- postacie: Rafael Santi</p> <p>- że rok 1492 uznawany jest przez niektórych historyków za umowny koniec i początek czasów nowożytnych</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>- na czym polegała różnica w poglądach humanistów i filozofów średniowiecza</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć o wybranych osiągnięciach cywilizacyjnych Indian • podać przykłady dzieł wybitnych twórców renesansu • opowiedzieć o zmianach w życiu codziennym, jakie nastąpiły w XVI w 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: astrolabium,</p> <p>- główne dzieła twórców renesansu</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie miasta włoskie, stanowiące centra kultury renesansu,</p>

JEDNA WIARA, RÓŻNE WYZNANIA

<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: reformacja, protestantyzm, XVI wiek, - postać: Marcin Luter 	<p>uczeń rozumie:</p> <p>dlaczego Marcin Luter wystąpił przeciwko kościołowi katolickiemu</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: ekumenizm, - datę: 1517 r. - postacie: Jan Kalwin, Henryk VIII, - nazwy wyznań powstałych w wyniku reformacji <p>uczeń potrafi:</p> <p>wyjaśnić ideę ekumenizmu</p>	<p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie państwa, w których miały miejsce wojny religijne, - dokonać oceny skutków reformacji
--	--	--	---

POLSKA ZŁOTEGO WIEKU

<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: szlachta - postacie: Bona, Jan Kochanowski 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: arras, magnat</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: Wawel, sejm walny, wolna lekcja, stan, przywilej, - datę: 1569 r. - postacie: Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Mikołaj Kopernik - z jakich stanów składało się społeczeństwo polskie <p>uczeń rozumie:</p> <p>na czym polegało przełomowe znaczenie odkrycia Kopernika</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie granice Rzeczypospolitej w XVI w.</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p><i>pojęcie:</i> tolerancja,</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazać na mapie Polski trzy miejsca, gdzie znajdują się zabytki architektury renesansowej, - wyjaśnić, na czym polegała zasada tolerancji religijnej - na podstawie tablicy genealogicznej odczytać imiona ostatnich władców z dynastii Jagiellonów
---	--	--	---

W CZASACH POBOŻNOŚCI I PRZEPYCHU

<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: barok, - podstawowe cechy sztuki 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>postać: Kartezjusz,</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: opera, - przedstawicieli filozofii 	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: misteria, - twórców architektury i ma-
---	---	---	---

i architektury baroku		XVII wieku: Galileusz, Isaac Newton, - wybitnych kompozytorów: Georg Friedrich Hendel uczeń potrafi: wskazać zabytki architektury baroku i omówić ich podstawowe cechy	larstwa: Giovanni Bernini, Jan Vermeer van Delft, uczeń rozumie: na czym polegały kontrasty w życiu codziennym w dobie baroku
-----------------------	--	--	--

W CZASACH WOJEN I WIELKICH WODZÓW

uczeń pamięta: - daty: 1655 r., 1683 r., <ul style="list-style-type: none"> postacie: Stefan Batory, St. Czarniecki, J. Sobieski uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> na taśmie czasu umieścić daty najważniejszych bitew stoczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. - wskazać na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita w XVII wieku prowadziła wojny	uczeń pamięta: <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: husaria, 	uczeń rozumie: <ul style="list-style-type: none"> przyczyny wojen z sąsiadami - znaczenie zwycięstwa Jana III Sobieskiego w bitwie pod Wiedniem	uczeń pamięta: <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: piechota wybraniecka, daty: 1582 r., 1672 r., uczeń rozumie: wpływ wojen na sytuację polityczną i gospodarczą Rzeczypospolitej uczeń potrafi: wskazać na mapie: zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojen,
--	--	--	--

W KRĘGU DWORKÓW, PAŁACÓW I KOŚCIOŁÓW

	uczeń pamięta: pojęcia: sarmata, sarmatyzm,	uczeń pamięta: <ul style="list-style-type: none"> pojęcie: kalwaria przykłady literatury barokowej, np. Żywoty świętych Piotra Skargi, uczeń rozumie: w jaki sposób szlachta podkreślała swoją wyższość i odrębność w	uczeń pamięta: przykłady literatury barokowej, np. Pamiętniki Jana Chryzostoma Paska uczeń potrafi: wskazać zabytki architektury barokowej w swoim regionie
--	---	---	--

		państwie uczeń potrafi: - rozpoznać i opisać strój szlachcica z XVII wieku wykorzystując pojęcia żupan, kontusz	
--	--	--	--

WIARA W ROZUM

uczeń pamięta: • pojęcie: oświecenie • przedstawiciele filozofii Jan Jakub Roussau, Volter	uczeń pamięta: • pojęcie: klasycyzm, uczeń potrafi: - opisać stroje noszone w Europie w XVIII wieku	uczeń pamięta: • przedst. Filozofii: Monteskiusz • wybitnych kompozytorów: Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven • główne założenia filozofów oświecenia uczeń potrafi: - opisać budowę reprezentujące styl klasyczny	uczeń rozumie: wpływ odkryć i wynalazków na poszerzenie wiedzy człowieka o świecie i przemiany w życiu codziennym uczeń potrafi: opisać budowę reprezentujące styl klasyczny i wskazać elementy nawiązujące do antyku
---	--	---	--

PAŃSTWO W SŁUŻBIE OBYWATELI

uczeń pamięta: daty: 4 VII 1776, 14 VII 1789	uczeń pamięta: • pojęcie: absolutyzm, • daty: 1776, 1789 rok	uczeń pamięta: • pojęcia: konstytucja, rewolucja, • postaci: Monteskiusz, Jerzy Waszyngton uczeń potrafi: • wskazać na mapie państwa: Francja, St. Zjednoczone - zaznaczyć na taśmie czasu daty: uchwalenia nie-podległości St. Zjednoczo-nych, rewolucji francuskiej	uczeń rozumie: na czym opierał się trójpodział władzy, wprowadzony przez Monteskiusza
---	---	--	--

RZECZPOSPOLITA W CZASACH OSTATNIEGO KRÓLA

<p>uczeń pamięta:</p> <p>- daty: 1764, 1773</p> <p>- postacie: St. Staszic, Hugo Kołłątaj</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: mecenat, obiady czwartkowe • daty: 1764, 1773 • postacie: Ignacy Krasicki, St. Konarski 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcie: liberum veto</p> <p>- postać: St. August Poniatowski</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu daty: elekcja St. Augusta Poniatowskiego, powołanie KEN</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>rolę króla w rozwoju kultury i oświaty w Polsce w XVIII wieku</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>rozpoznać zabytki stylu klasycystycznego</p>
--	---	---	--

POLACY PRÓBUJĄ RATOWAĆ SWOJE PAŃSTWO

<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: insurekcja, sejm</p> <p>- daty: 1788 – 1792</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcie: insurekcja</p> <p>- postacie: Tadeusz Rejtan, Wojciech Bartos, Jan Kiliński</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu daty miejsca ważniejszych bitew insurekcji kościuszkowskiej</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- daty: 1772 r., 3 V 1791 r., 1793 r., 1794 r., 1795 r.,</p> <p>- postacie: St. August Poniatowski, Tadeusz Kościuszko</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznaczyć na taśmie czasu daty rozbiorów Polski, uchwalenia Konstytucji 3 Maja • wskazać na mapie państwa uczestniczące w rozbiorach 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>że Konstytucja III Maja była pierwszą w Europie a drugą na świecie</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować źródła historyczne • wskazać na mapie zabrane Polsce ziemie w trzech rozbiorach
--	--	---	---

NOWE METODY PRODUKCJI, NOWE SPOŁECZEŃSTWO

<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: fabryka</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznaczyć na taśmie czasu 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: przewrót przemysłowy</p> <p>wybitnych twórców</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: proletariata, burżuazja</p> <p>- daty: 1848 – 1849 r.</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: plodozmian, urbanizacja, cywilizacja naukowo-techniczna, impresjonizm, realizm</p> <p>- wybitnych twórców nauki:</p>
---	---	--	---

<p>datę Wiosny Ludów</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie państwa, w których najwcześniej doszło do przewrotu przemysłowego 	<p>nauki: Tomasz Edison</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- zaznaczyć na taśmie czasu datę Wiosny Ludów</p>	<p>- postać: James Watt</p> <p>- wybitnych twórców nauki: Wilhelm Roentgen, Maria Skłodowska – Curie i ich osiągnięcia</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>główne przyczyny Wiosny Ludów</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie państwa, w których doszło do wybuchu Wiosny Ludów</p>	<p>Ludwig Pasteur</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>- jakich praw i dlaczego domagało się społeczeństwo</p> <p>- związek między rozwojem przemysłu a procesem urbanizacyjnym</p> <p>- z czego wynikały różnice poziomu życia poszczególnych warstw społecznych XIX w</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić zmiany, jakie wystąpiły na wsi w XIX w.</p> <p>- rozpoznać wybitne dzieła malarzy impresjonistycznych, realistycznych</p>
---	--	---	--

ŻYCIE CODZIENNE POLAKÓW POD ZABORAMI

<p>uczeń potrafi:</p> <p>określić, pod jakim zaborem znajdowała się miejscowość, w której mieszka</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: uwłaszczenie</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie i nazwać ziemie polskie leżące w zaborze austriackim, rosyjskim i pruskim</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: płodozmian</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>dlaczego gosp. Galicji stała na bardzo niskim poziomie</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>opowiedzieć o warunkach życia w trzech zaborach</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>z czego wynikały różnice w zagospodarowaniu i organizacji ziem w trzech zaborach</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>uzasadnić, że Kraków w XIX w. był centrum życia kulturalnego</p>
--	--	--	---

POLACY WALCZĄ O WOLNOŚĆ

<p>uczeń pamięta:</p> <p>postacie: M. Drzymała, książę Józef Poniatowski</p> <p>twórców literatury: A. Mickiewicz, H. Sienkiewicz</p> <p>twórców malarstwa i muzyki: Jan Matejko</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: wojna partyzancka, germanizacja, rusyfikacja</p> <p>daty: 29/30 XI 1830r., 1848r., 1863r</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>w jaki sposób zaborcy realizowali politykę</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: emigrant, Legiony Polskie</p> <p>- datę: 1797r</p> <p>- postać: książę Józef Wybicki</p> <p>- kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach powstał</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcie: rugi pruskie</p> <p>- datę: 1901 r</p> <p>- twórców malarstwa i muzyki: St. Wyspiański, J. Chełmoński, F. Nowowiejski</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>- dlaczego Polacy podejmowali</p>
---	--	--	--

	<p>wynarodowienia Polaków</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>lokalizować na mapie ziemie polskie będące pod zaborem Prus, Rosji i Austrii</p>	<p>hymn narodowy</p> <p>- twórców literatury: J. Słowacki, Maria Konopnicka, E. Orzeszkowa, B. Prus</p> <p>twórców malarstwa i muzyki: A. Grottger, St. Moniuszko</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>- starania Polaków o odbudowę państwa</p> <p>- dlaczego doszło do strajku we Wrześni</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu daty: utworzenia Legionów Polskich</p>	<p>w XIX wieku walkę zbrojną</p> <p>- rolę literatury i sztuki w „krzepieniu serc”</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- wskazać na mapie Księstwo Warszawskie</p> <p>- dokonać oceny działalności Polaków zmierzającej do utrzymania tradycji, języka i kultury narodowej</p> <p>- analizować źródła historyczne i na ich podst.</p> <p>omówić przykłady walki o polskość</p>
--	--	---	--

NOWY KSZTAŁT EUROPY

<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: państwa centralne</p> <p>datę: 1917 r.,</p> <p>postać: Lenin</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę: rewolucji w Rosji</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>postać: Mikołaj II</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: komunizm, bolszewicy</p> <p>- daty: 1914 r., 11 X 1918 r</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>- przyczyny wybuchu I wojny światowej</p> <p>- na jakich zasadach opierał się ustrój wprowadzony w Rosji w 1917r</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- zaznaczyć na taśmie czasu daty: wybuchu i zakończenia wojny, podpisanie pokoju w Wersalu</p> <p>- wskazać główne państwa biorące udział w wojnie i państwa, które odrodziły się po pierwszej wojnie światowej</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: rozejm</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie: państwa, które odgrywały dominującą rolę na początku XX wieku</p>
---	--	--	---

OCENA CELUJĄCA

poziom wymagań ponadprogramowy – to co na ocenę bardzo dobrą plus:

Posiada wiedzę wykraczającą znacznie poza zakres materiału programowego, na przykład w odniesieniu do określonej epoki, kraju lub zagadnień, jego dodatkowa wiedza jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.

II PÓŁROCZE

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA
POLSKA ODZYSKUJE NIEPODLEGŁOŚĆ			
<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datę 11 XI 1918 r - postać: Józef Piłsudski <p>uczeń rozumie:</p> <p>dłaczego dni 1 X 1918r., i 15 VIII 1920r., obchodzone są jako święta państwowe</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę odzyskania przez Polskę niepodległości</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>datę: 15 VIII 1920 r.,</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę bitwy warszawskiej</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: plebiscyt - daty: 27 XII 1918r., 1919r., 1920r., 1921r - postacie: Roman Dmowski, Ignacy Jan Paderewski 	<p>uczeń rozumie:</p> <p>znaczenie działalności i walki Polaków dla odzyskania niepodległości</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć na podstawie mapy, jak ukształtowały się granice państwa polskiego - opowiedzieć o wydarzeniach, jakie miały miejsce w dniach 10-11 XI 1918r
WIDMO DYKTATORÓW			
<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: dyktator, obóz koncentracyjny - postacie: Józef Stalin, Adolf Hitler <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie Niemcy, ZSRR</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: faszyzm</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznaczyć na taśmie czasu datę utworzenia ZSRR - wskazać na mapie Niemcy, ZSRR, Włochy 	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: nazizm, kanclerz</p> <p>daty: 1922r., 1933r., 1938r</p> <p>postać: Benito Mussolini</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę zajęcia Austrii przez Adolfa Hitlera</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: swastyka, policja polityczna</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawić działania dyktatorów zmierzające do ograniczenia wolności jednostki - wskazać na mapie obszary zajęte przez Hitlera w latach 1938 – 1939
POLACY W CZASACH DZIEJOWEJ ZAWIERUCHY			
<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: okupant - daty: 1.09.1939, 17.09.1939 <p>uczeń potrafi:</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: koalicja antyhitlerowska - daty: 1941r. 6 VIII 1945r <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: wojna totalna - daty: 1 VIII 1944r., 1945r - postać: Wł. Sikorski <p>uczeń rozumie:</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>cele działalności rządu emigracyjnego</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- przedstawić najważniejsze wydarzenia II wojny</p>

zaznaczyć na taśmie czasu daty: agresji Niemiec na Polskę, najazd ZSRR na Polskę	daty: agresji Niemiec na ZSRR, zrzucenia bomby atomowej	przyczyny wybuchu Powstania Warszawskiego <i>uczeń potrafi:</i> - omówić formy terroru stosowane wobec ludności polskiej i żydowskiej - zaznaczyć na taśmie czasu daty: Wybuchu Powstania Warszawskiego, zakończenia wojny w Europie	światowej - wskazać na mapie: kontynenty, na których trwały działania zbrojne, - wskazać państwa będące głównymi uczestnikami wojny
--	---	---	---

EUROPA PODZIELONA

<i>uczeń pamięta:</i> pojęcie: NATO <i>uczeń potrafi:</i> - zaznaczyć na taśmie czasu datę powstania NATO - wskazać na mapie: ZSRR, USA	<i>uczeń pamięta:</i> pojęcie: Układ Warszawski <i>uczeń rozumie:</i> dlaczego nastąpił podział Europy <i>uczeń potrafi:</i> zaznaczyć na taśmie czasu datę powstania Układu Warszawskiego	<i>uczeń pamięta:</i> - pojęcie: żelazna kurtyna - daty: 1949r., 1955r <i>uczeń potrafi:</i> wskazać na mapie: linie podziału Europy	<i>uczeń potrafi:</i> - podać przykłady wrogości między ZSRR a USA - wskazać na mapie państwa należące do bloków: NATO, Układu Warszawskiego
---	---	--	--

ZA WOLNOŚĆ, PRAWO I CHLEB

<i>uczeń pamięta:</i> datę: 1956r		<i>uczeń potrafi:</i> zaznaczyć na taśmie czasu okres międzywojenny	
--	--	--	--

POLACY BUDUJĄ SWOJE PAŃSTWO

<i>uczeń pamięta:</i> - przedstawiciele literatury: Władysław Reymont, Maria Dąbrowska - postacie: Jan Paweł II, Lech Wałęsa - daty: 1918 r., 1978 r., 13.12.1981 r	<i>uczeń pamięta:</i> - przedstawiciele literatury: K. Makuszyński, J. Tuwim - jakie mniejszości narodo-we zamieszkiwały II RP - postacie: Michaił Gorbaczow, Tadeusz Mazowiecki	<i>uczeń pamięta:</i> - pojęcia: mniejszość narodowa, analfabetyzm - datę: 1989r - główne instytucje władzy II Rzeczypospolitej <i>uczeń rozumie:</i> wpływ wprowadzenia	<i>uczeń rozumie:</i> na czym polegało przełomowe znaczenie wydarzeń w 1989 r <i>uczeń potrafi:</i> - wskazać na mapie Centralny Okręg Przemysłowy - przedstawić wybrane przykłady z życia codziennego w państwach komunistycznych
--	---	---	--

	<p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie obszary zamieszkiwane przez mniejszości narodowe</p>	<p>pow-szechnego nauczania na zmniejszenie się poziomu analfabetyzmu</p> <p>uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiedzieć o zmianach, jakie wystąpiły w życiu codziennym - wskazać na mapie: granice II Rzeczypospolitej i jej sąsiadów, Gdynię, największe miasta II RP (Warszawa, Poznań, Kraków, Lwów, Łódź, Wilno), - zaznaczyć na taśmie czasu daty: wystąpienie społeczeństwa polskiego przeciwko władzy, wyboru Karola Wojtyły na papieża, wprowadzenia stanu wojennego 	<p>- wskazać na mapie: Poznań, Gdańsk, Radom</p>
--	---	--	--

ŚWIAT MIĘDZY WOJNAMI

<p>uczeń pamięta:</p> <p>daty: 1918-1939r</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcie: penicylina - postać: Aleksander Fleming 	<p>uczeń rozumie:</p> <p>wpływ wynalazków i odkryć naukowo-technicznych na zmiany w życiu codziennym ludzi</p>	<p>uczeń potrafi:</p> <p>omówić najważniejsze zjawiska w kulturze okresu międzywojennego</p>
--	--	---	---

CZŁOWIEK WOBEC WIELKICH PRZEMIAN CYWILIZACYJNYCH DRUGIEJ POŁOWY XX WIEKU

<p>uczeń pamięta:</p> <p>datę: 1969r</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie: państwa wysoko rozwinięte, obszary, gdzie panuje bieda</p>	<p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie kraje Trzeciego Świata</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojęcia: broń masowej zagłady, internet - największe osiągnięcia drugiej połowy XX wieku <p>uczeń rozumie:</p> <p>że postęp może zarówno służyć, jak i szkodzić człowiekowi</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę pierwszego</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: kultura masowa</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>wpływ postępu naukowo-technicznego na zmiany w życiu ludzi</p>
--	---	--	--

		lądowania na Księżycu	
RADOŚCI I UDRĘKI MIESZKAŃCÓW POLSKI LUDOWEJ			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>wybitnych twórców literatury i kultury: Czesław Miłosz, Wisława Szymborska</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>przedstawić sposoby spędzania wolnego czasu przez mieszkańców PRL-u</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcie: cenzura</p> <p>- wybitnych twórców literatury i kultury: Andrzej Wajda, Krzysztof Penderecki</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>jaką nazwę nosiło państwo polskie w latach 1952 – 1989</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>jakie trudności dnia codziennego musieli pokonywać mieszkańcy Polski Ludowej</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie granice Polski Ludowej</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>że Polacy włożyli wielki wysiłek w odbudowę swojego kraju</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>opowiedzieć o zmianach w życiu codziennym jakie wystąpiły po II wojnie światowej</p>
RZECZYPOSPOLITA POLSKA NASZYM PAŃSTWEM			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>- datę: 1997r</p> <p>- jakie mniejszości narodowe zamieszkują w Polsce</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>dlaczego należy okazywać szacunek symbolom narodowym</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie miejsce-wość, w której mieszka i określić w jakim leży województwie</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: obywatel, mniejszość narodowa, województwo</p> <p>- kiedy obchodzimy święta narodowe</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>- opisać polskie symbole narodowe</p> <p>- zaznaczyć na taśmie czasu datę uchwalenia konstytucji RP</p> <p>- wskazać na mapie: sąsiadów Polski</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: powiat, gmina</p> <p>- na czym polegają zadania głównych instytucji władzy</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>określić prawa i obowiązki obywateli</p>
WŁADZA W RĘKACH OBYWATELI			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: radny</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: sesja</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>jakie zadania wykonują samorządowe władze powiatowe</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcia: samorząd terytorialny, urząd miejski</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>określić, gdzie znajduje się właściwy jego miejscu zamieszkania urząd</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>jakie sprawy można załatwić w urzędzie</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>opisać herb swojego miasta</p>

CZAS WIELKICH PRZEMIAN GOSPODARCZYCH			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>główne zajęcie ludności Polski</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>że praca stanowi podstawę rozwoju społeczeństwa</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>pojęcie: prywatyzacja</p> <p>uczeń rozumie:</p> <p>istotę zmian w gospodarce polskiej po 1989r</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>dłaczego człowiek prowadzi działalność gospodarczą</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>wpływ działalności gospodarczej na środowisko i potrzebę jego ochrony</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać najistotniejsze problemy związane z działalnością gospodarczą i zaproponować ich rozwiązanie</p>
POLSKA W STRUKTURACH EUROPEJSKICH			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>datę: 1993r</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie siedzibę Unii Europejskiej</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>główne zadania Unii</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- pojęcia: euro, ONZ</p> <p>- datę: 1999r</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie państwa należące do Unii Europejskiej</p>	<p>uczeń potrafi:</p> <p>- określić korzyści wynikające z przystąpienia Polski do Unii</p> <p>- wskazać na mapie, państwa należące do NATO</p>
GODNOŚĆ I PRAWA CZŁOWIEKA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE			
<p>uczeń pamięta:</p> <p>datę 1945r</p> <p>nazwy organizacji stojących na straży obrony praw człowieka</p>	<p>uczeń potrafi:</p> <p>wskazać na mapie: państwa, w których łamane są prawa człowieka</p>	<p>uczeń pamięta:</p> <p>- podstawowe prawa przysługujące człowiekowi</p> <p>- pojęcie: ONZ</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>dłaczego organizacje i wybitne jednostki działają w obronie praw człowieka</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>zaznaczyć na taśmie czasu datę utworzenia ONZ</p>
KIM JESTEM? DOKĄD ZMIERZAM?			
<p>uczeń potrafi:</p> <p>określić swoje prawa i obowiązki w domu, w szkole</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>- co to znaczy być członkiem lokalnej społeczności</p> <p>- różnorodność związków łączących go z poszczególnymi społecznościami</p> <p>uczeń potrafi:</p> <p>określić własne upodobania</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>co to znaczy być członkiem lokalnej społeczności, regionu</p>	<p>uczeń rozumie:</p> <p>różnorodność związków łączących go z poszczególnymi społecznościami</p>

OCENA CELUJĄCA

poziom wymagań ponadprogramowy – to co na ocenę bardzo dobrą plus:

Posiada wiedzę wykraczającą znacznie poza zakres materiału programowego, na przykład w odniesieniu do określonej epoki, kraju lub zagadnień, jego dodatkowa wiedza jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.